

Štědroň, Miloš

Hudební syntenzátor ANS v SSSR

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. F, Řada uměnovědná. 1962, vol. 11, iss. F6, pp. 159-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/110677>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

stupnice základem intonace chromatické řady. Chromaticky odvozené stupně jsou chápány jako klesající nebo stoupající citlivé tóny. Do této kapitoly je zařazeno i cvičení modulace a vybočení z tóniny a intonace mimotonálních tónů a akordů. Po zvládnutí intonace celotónových a půltónových postupů a základních intervalů na tónice poznává žák mollové stupnice a tóniny. Postup je obdobný jako u stupnic durových.

Druhý velký oddíl knihy tvoří *Intervalová metoda*. Pracuje s materiálem, který žák zvládl tonální metodou v oddíle prvním. Je tedy účelem tohoto oddílu poskytnout žákovi pohled na tónové řady „z druhé strany“, vytvořit novou oporu pro vybavování představy jednotlivých tónů. Autor vychází z intonace základních intervalů ve všech tóninách a z nich pomocí vzeštných a sestupných citlivých tónů přechází k intervalům odvozeným. Všechny využívá k intonaci jednotlivých stupňů stupnicových řad.

Závěr vlastní intonace tvoří kapitola Spojení tonální a intervalové metody, která shrnuje získané znalosti a dovednosti a vrcholí intonací partitury pro smyčcový a dechový orchestr.

Kromě jmenovaných kapitol obsahuje kniha úvod do základů hudební teorie, které jsou předpokladem pro úspěšný postup v intonaci, a rytmická cvičení, uvedená souhrnně v závěru učebnice, jichž se užívá průběžně v celém postupu intonačního výcviku.

Všechny nové poznatky a schopnosti jsou získávány na velkém množství intonačních cvičení a ověřovány na praktických ukázkách živé hudby — na lidových i umělých písních a na skladbách instrumentálních. Důležitým rysem je i neustálé zdokonalování hudební představivosti žáka a důraz na jeho samostatnou tvořivou práci. (Cvičení na notovém zápisu, solmi-záčním žebříčku, grafech akordů, samostatná transpozice melodií.) Připočteme-li k tomu velké úkoly (intonace instrumentálních skladeb, intonace v různém ladění) a vysoký cíl, jak již bylo uvedeno shora, docházíme k závěru, že tato kniha je určena nejen pro aktivní hudebníky — dirigenty, instrumentalisty, zpěváky — a hudebně vědecké pracovníky, nýbrž i pro učitele hudební výchovy, kteří jejím soustavným studiem získají ucelené znalosti potřebné pro svou práci.

Radko Rajmon

Hudební syntenzátor ANS v SSSR

Vynálezcem tohoto zajímavého fotoelektrického složitého přístroje je kandidát technických věd Jevgenij Murzin. ANS jsou iniciály známého ruského skladatele Alexandra Nikolajeviče Skrjabin a, který byl též autorem teorie „barevného vidění hudby“. Přístroj slouží skladateli k zaznamenávání partitury díla na skleněnou desku s nánosem tmavé barvy. Partitura, napsaná takto rydlem, je strojem „provozována“. Přitom má stroj schopnost vytvářet škálu zvuků jak blízkých svou barvou klasickým nástrojům, tak i zvuků zcela „nových“. Může vytvářet nezvyklé akordy, bohaté zvukové odstíny atd. Zárukou prospěšnosti hudebního syntenzátoru je vážný přístup sovětských skladatelů a jejich zájem o práci s novým přístrojem. Dmitrij Šostakovič vidí v něm možnosti pro další rozvoj skladatelovy tvůrčí fantazie. Mladí sovětské skladatelé, například Petr Meščaninov, se pilně seznamují s činností hudebního syntenzátoru ANS.

Miloš Štědroň

K rozvoji beethovenského bádání u nás

Založení odborné Komise pro studium vztahů Ludwiga van Beethovena k českým zemím a ke Slovensku na hudebněvědecké konferenci „Beethoven a české země“ (27.—28. 8. 1960) bylo jen logickým výsledkem narůstajícího zájmu o vztahy této světové umělecké osobnosti k naší kultuře. Tyto vztahy jsou dány především několika Beethovenovými pobyty na našem